

Patientsäkerhetsberättelse

2019

ELEVHÄLSANS MEDICINSKA INSATS

Innehåll	2
Sammanfattning	3
Basprogram	4
Patientsäkerhet	4
Avvikelsehantering	5
Övergripande mål och strategier	6
Organisatoriskt ansvar för patientsäkerhetsarbetet	6
Struktur för uppföljning och utvärdering	7
Personalbemanning och arbetsmiljö ur ett patientsäkerhetsperspektiv	8
Egenkontroll utifrån patientsäkerhet	8
Uppföljning utifrån egenkontroll	8
Resultat	9
Mål och strategier kommande år	10

Sammanfattning

Elever som går i förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasiesärskola och gymnasieskola ska ha tillgång till elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Målsättningen för elevhälsan är att främja elevernas hälsa och utveckling. Verksamheten ska företräda eleverna i skolan och lyfta fram barnperspektivet. Elevhälsan ska främst vara hälsofrämjande och förebyggande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodose. Skolhälsovården medicinska insats ingår som en del i elevhälsans övriga kompetenser.

Sedan läsårets start i augusti 2019 är det en heltidsarbetande skolsköterska i Laxå kommun som har ansvar för en 4-9-skola, en F-3-skola och en F-6-skola samt uppdraget som medicinskt ledningsansvarig skolsköterska (MLA). Under året 2018 var det 1.5 tjänst skolsköterska i Laxå kommun. Totalt finns det cirka 600 elever i Laxå kommun. Skolsköterskan arbetar via ett bemanningsföretag. Ingen behörig person sökte tjänsten som skolsköterska när Laxå kommun annonserade den under våren 2019. Den skolsköterska som bemannar tjänsten i Laxå kommun har en av de specialistutbildningar som krävs i arbetet som skolsköterska. Skolläkare och skolpsykolog arbetar per timme.

Under 2019 har verksamhetschef upprättat en uppdragshandling för verksamhetschefen för elevhälsan och för MLA. Mål att arbeta med för 2020 är att erbjuda samtliga elever det som eleverna har rätt till, såsom hälsobesök och vaccinationer. Ytterligare mål för år 2020 är att utveckla rutiner för att skolsköterska alltid får information när en ny elev börjar skolan i Laxå kommun. Enbart en avvikelse har inkommit under 2019. Detta gör att arbetet med avvikelshantering behöver utvecklas i och med att endast en avvikelse inkommit under 2019. Avvikelsen handlade om att en nyanländ elev hade gått i skolan i Laxå kommun i flera år utan att ha erbjudits de besök som eleven hade rätt till. För att undvika att elever inte erbjuds det som eleverna har rätt till har ett arbete inletts för att utveckla en rutin för att skolsköterska får vetskap om när en elev börjar skolan i Laxå kommun. Att fortsätta arbetet med denna rutin är ett utvecklingsområde.

Basprogram

Elevhälsans medicinska insats ska bedrivas enligt grunderna i hälso-och sjukvårdslagen (HSL 2017:30)

Basprogram hälsobesök: Varje elev i grundskola ska erbjudas minst tre hälsobesök. Hälsobesöken ska vara jämnt fördelade under skoltiden. I Laxå kommun, liksom i hela regionen, erbjuds hälsobesök i förskoleklass, åk 2, åk 4 samt åk 7.

Basprogram vaccinationer: Vaccinering enligt nationellt barnvaccinationsprogram ska erbjudas. Vaccination erbjuds i åk 2 (MPR), åk 6 (flickor HPV), åk 8 (dTp) samt kompletteringsvaccination för barn/ungdomar med enligt svenskt program otillräcklig vaccinering.

Basprogram elevhälsa, EHT-arbete: Tillföra medicinsk kompetens och omvårdnadskompetens i teamarbete runt elever på individ-, grupp- och organisationsnivå

Basprogram öppen mottagning: Eleverna ska enligt 28 § skollagen ges möjlighet att uppsöka elevhälsan för vad som benämns enkla sjukvårdsinsatser.

Patientsäkerhet

Den 1/1 2011 infördes en ny patientsäkerhetslag, SFS 2010: 659 och SOSFS 2011:9. Syftet med denna lag är att göra vården säkrare och det ska bli enklare för patienter att anmäla felbehandling.

Vårdgivare för den sjukvårdsverksamhet som bedrivs inom elevhälsan är barn- och utbildningsnämnden i Laxå kommun. Vårdgivarens ansvar innebär bland annat följande:

Att tillse att verksamheten bedriver ett systematiskt patientsäkerhetsarbete som arbetar förebyggande för att förhindra vårdskador.

Skyldighet att utreda tillbud, risker och händelser.

Patienter och närstående skall uppmuntras att involvera sig i patientsäkerhetsarbetet.

Dokumentation hur det organisatoriska ansvaret för patientsäkerhetsarbetet är fördelat inom verksamheten.

Anmäla sin verksamhet till IVO.

Organisera ledning av verksamheten.

Hantera klagomål.

Anmäla enligt Lex Maria.

Varje år (senast 1 mars) skall en patientsäkerhetsberättelse upprättas där verksamhetens arbete med patientsäkerhet beskrivs och utvärderas. Verksamhetschefen för de medicinska insatserna i elevhälsan leder tillsammans med vårdgivaren patientsäkerhetsarbetet. Personalens kompetens och kunnande är en grundsten i patientsäkerhetsarbetet och i mötet med elever och vårdnadshavare. Utifrån det ansvarar verksamhetschefen för att medarbetare har rätt kompetens, får fortbildning och har ansvar och befogenheter för att kunna bedriva vård av god kvalitet.

Verksamhetschefen är den person som såväl tillsynsmyndighet, elever, vårdnadshavare och personal ska kunna vända sig till med frågor, synpunkter och klagomål gällande verksamheten.

I Laxå kommun har verksamhetschefen överlåtit vissa uppgifter åt en skolsköterska att upprätthålla medicinskt ledningsansvar i elevhälsans medicinska insats gällande insatser från skolsköterskor och skolläkare. Det innebär att hantera avvikelserapporter och utifrån dessa göra analyser och vidta lämpliga åtgärder och eventuellt att göra Lex Maria-anmälan i samråd med verksamhetschef. Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska (MLA) ska också upprätta, förnya och revidera rutiner med utgångspunkt från metodbok för elevhälsans medicinska insats och tillsammans med verksamhetschef följa upp mål för patientsäkerhetsarbetet samt upprätta årlig patientsäkerhetsberättelse.

Under 2019 har bland annat följande åtgärder i syfte att förbättra patientsäkerheten gjorts: MLA har deltagit i verksamhetsträffar för MLA i Sydnärke samt regionens verksamhetsträffar för MLA. Arbete startats upp i att förbättra arbetet med avvikelshantering, ledningssystem och rutiner för att skolsköterska ska informeras när ny elev börjar i Laxå kommun. MLA har även under 2019 deltagit i träffar för skolsköterskor, IT-pedagoger samt specialpedagoger för att skaffa sig mera kunskaper i dokumentationssystemet ProRenata. Kalibrering av medicinsk teknisk utrustning har skett under läsåret. Funktionskontroll varje vecka av medicinskt kylskåp har skett under läsåret. En uppdragsbeskrivning och delegation för elevhälsans medicinska insats har upprättats under 2019 (bilaga 1).

Övrigt patientsäkerhetsarbete

Patienssäkerhetsberättelse upprättas årligen.

Regionens metodbok för elevhälsans medicinska insats uppdateras kontinuerligt.

Rapport av givna vaccinationer dokumenteras och skickas automatiskt elektroniskt från ProRenata till Folkhälsomyndighetens vaccinationsregister i anslutning till vaccinering.

Skolsköterska informeras alltid när uppdatering av dokument i regionens metodbok skett.

Två skolsköterskor deltar alltid i samband med vaccinering av eleverna.

Temperaturkurvor i medicinska kylskåp för förvaring av vacciner kontrolleras kontinuerligt (1 ggr/vecka).

Avvikelsehantering

Syfte med avvikelshantering är att:

- Identifiera, dokumentera och rapportera negativa händelser och tillbud.
- Fastställa och åtgärda orsakerna och följa upp vidtagna åtgärders effekt.
- Sammanställa och återföra negativa och positiva erfarenheter från avvikelshanteringen till verksamhetens personal och andra berörda.
- Använda erfarenheterna från avvikelshanteringen i det förebyggande riskhanteringsarbetet.

Definition av vårdskada

Lidande, kroppslig eller psykisk skada eller sjukdom samt dödsfall som hade kunnat undvikas om adekvata åtgärder hade vidtagits vid patientens kontakt med hälso-och sjukvård.

Definition av allvarlig vårdskada

Vårdskada som är bestående och inte ringa, eller som lett till att patienten fått ett väsentligt ökat vårdbehov eller avlidit.

Antal inkomna avvikelser under 2019

Under 2019 har 1 avvikelserapport inkommit. Den anmälda avvikelserna har inte medfört vårdskada.

Anmälan till IVO under 2019

Inga anmälningar enligt Lex Maria har gjorts under 2019. Inga klagomål eller synpunkter har inkommit under 2019.

Övergripande mål och strategier

SFS 2010: 659 kap 3 § 1 Vårdgivaren ska planera, leda och kontrollera verksamheten så att den leder till att kravet på en god vård upprätthålls.

Verksamhetens mål är att bedriva en god och säker elevhälsa där risker och händelser identifieras tidigt och förebyggs ”nolltolerans för vårdskador”. Det skall finnas den bemanning, personal och kompetens som är nödvändig för att uppnå detta. Det ska finnas säkra rutiner och lokala riktlinjer för arbetet. Dessa skall vara kända för all personal. Strategier för att uppnå dessa mål är:

För verksamheten finns ansvarig verksamhetschef för elevhälsans medicinska insats

Årligen säkra bemanning och kompetens utifrån god vård med en verksamhet som tidigt kan förebygga händelser och avvikelser

Förutsättningar att arbeta systematiskt med riktlinjer, instruktioner och löpande rutiner

Organisatoriskt ansvar för patientsäkerhetsarbetet

SFS 2010:659, 3 kap. 9§ och SOSFS 2011:9, 7 kap. 2§ Vårdgivaren skall dokumentera hur ansvaret är organiserat och fördelat i verksamheten

Barn- och utbildningsnämnden i Laxå kommun är vårdgivare för hälso- och sjukvård som bedrivs inom elevhälsans medicinska insats och ytterst ansvarig verksamhetschef (enligt HSL § 29) är Katarina Holmsten. Verksamhetschefen ansvarar utifrån patientsäkerhetsarbete för att:

- Den löpande verksamheten inom sitt område fungerar på ett tillfredställande sätt.
- Kraven på hög patientsäkerhet och god vård tillgodoses.
- Det finns riktlinjer, instruktioner och löpande rutiner som verksamheten kräver.
- Verksamheten har de lokaler, utrustning och de resurser som behövs för god vård.

Verksamhetschef:

- Skriver årligen verksamhetsberättelse för elevhälsans medicinska insats som en del i verksamhetsberättelsen för all verksamhet inom elevhälsan.
- Informerar barn- och utbildningsnämnden om verksamhetens resultat. Som stöd finns skolsköterska med medicinskt ledningsansvar (MLA)

Verksamhetschefen har utifrån patientsäkerhet överlåtit vissa arbetsuppgifter till medicinskt ledningsansvarig skolsköterska (MLA) Johan Sjöman att:

- Upprätthålla för berörd personal nedtecknade rutiner och riktlinjer kring avvikelshantering. Rutinerna finns i Region Örebro läns metodbok för elevhälsans medicinska insats.
- I samverkan med verksamhetschef utreda händelser i verksamheten som medfört eller hade kunnat medföra vårdskada
- I samverkan med verksamhetschef vidta nödvändiga åtgärder i samband med avvikelse
- I samverkan med verksamhetschef anmäla enligt Lex Maria
- Analysera och sammanställa inkomna avvikelser, klagomål och synpunkter och utifrån vad som framkommit informera verksamhetschef som vidtar de åtgärder som krävs för att säkra verksamhetens kvalitet
- Informera om resultatet i den årliga patientsäkerhetsberättelsen till barn- och utbildningsnämnden.

Varje legitimerad hälso-och sjukvårdspersonal har ett eget yrkesansvar att arbetet skall utföras med god kvalitet och hög patientsäkerhet och skall medverka och bidra till att hög patientsäkerhet upprätthålls. Varje medarbetare ansvarar för att avvikelser och risker identifieras och rapporteras.

Struktur för uppföljning och utvärdering

SOSFS 2011:9 3 kap. 2 § Vårdgivaren som bedriver verksamhet enligt HSL ska med stöd av ledningssystemet planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten.

- I ledningssystemet ska avvikelshanteringen ses som ett systematiskt förbättringsverktyg för verksamheten på organisationsnivå.
- Avvikelser och vårdskador hanteras och analyseras via rapportering i avvikelshanteringen.
- Avvikelser skall rapporteras till verksamhetschefen snarast vid allvarlig händelse och årligen i patientsäkerhetsberättelsen.
- Uppföljning och utvärdering av verksamheten sker i den årliga patientsäkerhetsberättelsen

- Hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits samt vilka åtgärder som genomförts för ökad patientsäkerhet

SFS 2010:659,3 kap. 10§ Vårdgivaren ska senast den 1 mars varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse där arbetet med patientsäkerhet skall bedrivas och vilka åtgärder som har vidtagits och vilka resultat som har uppnåtts

Risker, tillbud och händelser enligt avvikelserutin ur ett patientsäkerhetsperspektiv

Avvikelse inrapporteras enligt rutin som finns upprättad i Regionens metodbok.

Personalbemanning och arbetsmiljö ur ett patientsäkerhetsperspektiv

Sedan augusti år 2019 har bemanningen med skolsköterska i Laxå kommun minskat med 0.5 tjänst vilket innebär en högre arbetsbelastning med ökade krav vad gäller flera antal hälsobesök enligt basprogrammet, en sköterska som ordinerar alla vaccinationer enligt nationella programmet, deltagande i flera EHT (elevhälsoteam) på 3 skolor och ytterligare öppna mottagningar och ökande administrativa arbetsuppgifter. Den skolsköterska som arbetar i Laxå kommun är även MLA.

Resultat: Samtliga elever och vårdnadshavare har erbjudits det som ingår i basprogrammet. Utifrån patientsäkerhet uppfyller skolsköterskemottagningarna kraven på ändamålsenliga lokaler.

Resultat: Regionens metodbok används av skolsköterska för att upprätthålla patientsäkerhet utifrån standardiserade metoder och rutiner.

Egenkontroll utifrån patientsäkerhet

- Patientsäkerhetsberättelse upprättas årligen.
- Metodboken för Region Örebro län för elevhälsans medicinska insats följs kontinuerligt.
- Rapport av givna vaccinationer dokumenteras och skickas elektroniskt till folkhälsomyndighetens vaccinationsregister i anslutning till vaccinering.
- Skolsköterska informeras alltid när uppdatering av dokumentet skett.
- Två skolsköterskor deltar alltid i samband med vaccinering av eleverna.
- Temperaturkurvor i medicinska kylskåp för förvaring av vacciner kontrolleras kontinuerligt (1 ggr/vecka).

Utbildning och kompetensutveckling för skolsköterskor utifrån patientsäkerhet

- Nätverk för verksamhetschefer och MLA i Örebro län finns med regelbundna gemensamma träffar då diskussioner sker om arbetssätt, metoder, vårdkvalitet och andra aktuella ämnen.
- ProRenata journalsystem för verksamhetsstöd och administrativt stöd ur ett patientsäkerhetsperspektiv. Elevhälsans medicinska insats har skyldighet att föra journal enligt patientjournallagen.

Uppföljning genom egenkontroll

SOSFS 2011:9, 5 kap 2 §, 7 kap. 2 § Vårdgivaren skall utföra egenkontroll i syfte att säkra verksamhetens kvalité

- Patientssäkerhetsberättelse upprättas årligen.
- Antal hälsobesök och hälsosamtal följs upp av skolsköterska. Erfarenheten från tidigare år är att när läsåret närmar sig slut har i stort sett alla elever kommit till de hälsobesök som erbjuds.
- Regionens metodbok för elevhälsans medicinska insats uppdateras kontinuerligt.
- Rapport av givna vaccinationer överförs automatiskt till vaccinationsregistret genom dokumentationssystemet ProRenata.
- Två skolsköterskor deltar alltid i samband med vaccinering av eleverna när hela klasser vaccinerar.
- Temperaturkurvor i medicinska kylskåp för förvaring av vacciner kontrolleras kontinuerligt (1 ggr/vecka).
- Egenkontroll vad gäller svarsfrekvens hälsobesök utifrån hälsoenkät ELSA kan statistiskt redovisas i de årskurser där hälsoenkäten ELSA används; i förskoleklass, åk 4 och åk 7 i Laxå kommun

Resultat

År 2019 är statistiken följande:

Förskoleklass länet: 85%	Laxå kommun: 57 %
Åk 4 länet: 97 %	Laxå kommun: 111 %
Åk 7 länet: 78 %	Laxå kommun: 90 %

Utförda hälsobesök hos skolsköterska enligt statistik i journalsystemet

ProRenata:

Förskoleklass 63 st

Åk 2 62 st

Åk 4 62 st

Åk 7 54 st

Dessa hälsobesök blir den största delen främjande och förebyggande arbetsuppgiften för skolsköterska.

Sammanlagt 239 besök, samtliga elever i Laxå kommun har erbjudits besök.

Egenkontroll vad gäller vaccineringstäckning sker via Folkhälsomyndighetens vaccinationsregister. Vaccinationstäckning enligt Folkhälsomyndighetens register för mässling, påssjuka och röda hund som ges i åk 2 i Laxå är 69.2% och för Örebro län 92.2%.

Temperaturkurvor i medicinska kylskåp för förvaring av vacciner kontrolleras kontinuerligt (1 ggr/vecka).

Mål och strategier kommande år

- Fortsätta erbjuda hälsobesök enligt skollagen
- Fortsätta erbjuda vaccinationer enligt nationella vaccinationsprogrammet.
- Fortsätta arbeta med årshjulet.
- Fortsätta följa regionens metodbok för att vara uppdaterad på nya lagar och rutiner.
- Uppdatera rutiner för att säkerhetsställa för att skolsköterska ska få vetskap när en ny elev skrivs in i skolan i Laxå
- Fortsätta regelbundna planeringsträffar mellan verksamhetschef och skolsköterska.
- Skolsköterska fortsätta delta i nätverksträffar för skolsköterskor. Såsom MLA träffar för regionens MLA samt för sydnärkes MLA. Även fortsätta på nätverksträffar i för journalsystemet ProRenata.
- Starta upp arbete med ledningssystem.
- Införa egenkontroll för registrering av elevsvar i ELSA-enkät för att få en bättre svarsfrekvens. Antalet registrerade besök tyder på att i stort sett samtliga elever i förskoleklass varit på hälsobesök hos skolsköterska.
- Fortsätta delta i elevhälsoteamsarbete på de olika skolorna i Laxå.
- Utveckla arbetet med avvikelshantering.
- Skriva årlig patientsäkerhetsberättelse.
- Upprätta lokal rutin för läkemedelshantering och ordination.
- Upprätta rutin för kasserade sprutor och kanyler samt destruktion av läkemedel.
- Se över givna vaccinationer för åk 2 föregående läsår om vaccinationstäckningen 69.2 % stämmer. Vid journalgranskning är cirka 85 % av eleverna vaccinerade i åk 2. Anledning finns att se över dokumentationssystem och sättet att dokumentera i systemet.
- Fortsatt utvecklingsarbete kring egenkontroller av lokaler, utrustning, rutiner, genom strukturerade mallar som kan utvärderas.
- Utveckla arbetssätt för regelbunden loggkontroll i journalsystem.